

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Harju Maakohus Kentmanni kohtumaja
Kohtukoosseis	Piret Randmaa
Otsuse avalikult teatavaks tegemise aeg ja koht	28. oktoobril 2008.a. kell 10.00 Harju Maakohtu Kentmanni kohtumaja kantselei kaudu
Tsiviilasja number	2-06-34032
Tsiviilasi	I S hagi P S vastu elatise väljamõistmiseks alaealiste laste ülalpidamiseks tagasiulatuvalt ühe aasta eest enne hagi esitamist
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja: I S (i.k. XXX, elukoht XXX) Esindaja: Helen Reinart (AB Selberg ja Ko, XXX) Kostja: P S (i.k. XXX, elukoht XXX)

RESOLUTSIOON

1. Hagi rahuldada osaliselt.
2. Välja mõista P S I S kasuks elatis tagasiulatuvalt enne elatise hagi esitamist perioodi 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a. eest laste SK S, K M S, M H S ja K R S ülalpidamiseks 62.400.- (kuuskümmend kaks tuhat nelisada) krooni.

Menetluskulud.

3. Jätta I S kohtuväliseks menetluskuluks olev esindajakulu 50 % ulatuses I S enda kanda ja 50 % ulatuses P S kanda.

Menetlusosaline võib nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest.

Edasikaebamise kord

Kohtuotsusele on pooltel õigus esitada apellatsioonkaebus Tallinna Ringkonnakohtule 30 päeva jooksul, alates otsuse apellandile kättetoimetamisest, kuid mitte hiljem kui viie kuu möödumisel

esimese astme kohtu otsuse avalikult teatavastegemisest.

Vaidlustamata asjaolud.

1. Poolte abielust on sündinud 4 last: XXX.a. sündis poeg S K S, XXX.a. sündis tütar K M S, XXX.a. sündis tütar M H S ja XXX.a. sündis poeg K R S.

2. Poolte abielu on lahutatud . Lapsed jäid pärast abielu lahutamist elama ema juurde.

Menetluse varasem käik.

3. 14.11.2006.a. esitas I S Harju Maakohtu Kentmanni kohtumajja hagi P S vastu laste ülalpidamiseks elatise väljamõistmiseks.

Hageja palus hagiavalduses välja mõista iga lapse ülalpidamiseks 2597.- krooni elatusraha, s.o. kokku 10.388.- krooni alates 14.11.2006.a.

4. 23.05.2007.a. kohtuotsusega rahuldas Harju Maakohus osaliselt hageja nõude kostja vastu ja mõistis kostjalt välja hageja kasuks iga pooltel sündinud lapse ülalpidamiseks 1250.- krooni alates 14.11.2006.a. kuni laste täisealiseks saamiseni.

5. 07.06.2007.a. esitas I S kohtule taotluse teha asjas täiendav otsus elatise väljamõistmiseks tagasiulatuvalt ühe aasta eest enne kohtule hagi esitamist. Taotluses märgitu kohaselt esitas hageja 26.04.2007.a. toimunud kohtuistungil kohtule suulise taotluse milles palus elatise tagasiulatuvalt välja mõista, kuid kohus kohtuotsuses selle taotluse suhtes seisukohta ei võtnud.

6. Kostja ei vaielnud vastu taotlusele täiendava otsuse tegemiseks, kuid asus seisukohale, et elatis laste kasuks ei kuulu tagasiulatuvalt väljamõistmisele.

7. Kohus tegi 05.11.2007.a. täiendava otsuse, millega mõistis P Slt välja elatise laste S K S, K M S, M H S ja K R S.kasuks alates 14.11.2005.a. kuni hagi esitamiseni 14.11.2006.a.

8. Hageja esitas apellatsioonkaebuse nii 23.05.2007.a. kohtuotsusele kui ka 05.11.2007.a. tehtud täiendavale kohtuotsusele, kostja esitas apellatsioonkaebuse üksnes täiendavale kohtuotsusele.

9. 15.02.2008.a. kohtuotsusega tühistas Tallinna Ringkonnakohus Harju Maakohtu otsuse 23.maist 2007.aastast ja selle osaks oleva 5.novembri 2007.a. täiendava otsuse. Hagi elatise väljamõistmiseks tagasiulatuvalt ühe aasta eest enne elatisehagi esitamist saatis ringkonnakohus uuesti esimese astme kohtule läbivaatamiseks, ülejäänud osas tegi ringkonnakohus ise uue otsuse.

10. Harju Maakohus kohustas hagejat oma kirjaga 7. aprillist 2008.a. tulenevalt ringkonnakohtu lahendist esitama hagi kirjalikult, tooma hagiavalduses esile hagi aluseks olevad faktilised asjaolud ning hagi õigusliku aluse, põhjendama oma nõuet kostja vastu ning esitama kohtule tõendid mis tõendavad hageja nõude aluseks olevaid asjaolusid.

Hageja nõue ja põhjendused.

11. 29.04.2008.a. kohtusse esitatud hagiavalduses palus hageja kostjalt välja mõista elatise tagasiulatuvalt ühe aasta eest enne hagi esitamist, so perioodi 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a. eest järgmiselt:

- poja S K S ülalpidamiseks 2460.- krooni kuus
- tütre K M S ülalpidamiseks 2500.- krooni kuus
- tütre M H S ülalpidamiseks 2591.- krooni kuus ja
- poja K R S ülalpidamiseks 2510.- krooni kuus.

12. Hageja põhjendab oma nõuet kostja vastu sellega, et kostja ei täitnud laste ülalpidamiskohustust vajalikus ulatuses enne hagi esitamist elatise väljamõistmiseks ühe aasta vältel, kuigi tema varanduslik olukord seda võimaldas. Perioodil 01.12.2005.a. kuni 01.11.2006.a. toetas kostja hagejat laste ülalpidamisel kokku 24.020.- krooniga, mis tähendab, et kostja andis hagejale laste ülalpidamiseks nimetatud perioodil raha keskmiselt 500.- krooni kuus lapse kohta, millele lisandusid üksikud täiendavad kulutused näiteks kõnekaardi kõneaja laadimise maksed.

13. Hageja väidetel koosnesid tema kulutused laste ülalpidamiseks vaidlusalusel perioodil järgmisest:

- eluasemekulud moodustasid neljale lapsele kokku summa 1600.- krooni kuus. Nimetatud summa koosneb kulutustest, veele-ja kanalisatsioonile, prügiveole ja elektrile ning talvisel perioodil ka küttele. Lisaks on hageja eluaseme kulude hulka arvanud ka laste osa eluaseme laenust, mis seisneb tagastamisele kuulunud laenust koos intressiga;
- kulutused toidule kokku 4280.- krooni, sealhulgas kolme lapse toiduraha oli igal ühel 960.- krooni, tütre K M toiduraha aga 1400.- krooni, sest ta elas nädala sees Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi ühiselamus ja pidi omale seetõttu ise toitu valmistama;
- kulutused transpordile kokku 2042.- krooni. 3 last käisid Gümnaasiumis, kuhu sõitmiseks kulus iga päev 28.- krooni, mis teeb kokku 560.- krooni. õppiva tütre K M sõidukulu koju igal nädalalõpul oli vähemalt 20.- krooni. Lisaks nimetatule olid lastel transpordikulud ka seoses huvialaringides käimisega ning hageja oli sunnitud lapsi sõidutama autoga isaga Tallinnasse kohtuma, sest isa lapsi vaatama ei sõitnud;
- sidekulud moodustasid laste peale kokku 850.- krooni ja koosnevad peamiselt laste mobiiltelefonidega räägitud kõnede arvetest;
- kulutused tervishoiule – kokku neljale lapsele 650.- krooni;
- hügieenitarvete ostmiseks tehtavad kulutused kokku summas 1300.- krooni;
- kulud riiete ja jalanõudele – kokku neljale lapsele 3800.- krooni;
- kulutused seoses koolikohustuse täitmisega – kokku 2700.- krooni. See koosneb eelkõige kulutustest õppevahenditele, tööõpetuse ja kehalise kasvatus tundidega seotud kulud, samuti interneti püsiühenduse kulu, mille maksumuseks on 400.- krooni kuus ning koolis toimuvate üritustega ja klassiekskursioonidega seotud kulud, samuti laste trennidega seotud kulud;
- muud vältimatud kulud – kulutused seoses raamatute ostmisega, teatri- ja kinopiletite kulud, muuseumide külastamisega seotud kulud, samuti noorema tütre kulud seoses vajadusega kasutada hambaklambreid (breketeid) ning kahele lapsele prillide ostmisega seotud kulud.

Kõiki eelpoolnimetatud kulusid arvestades moodustasid S K S ülalpidamiskulud summa 4920.- krooni, K M S ülalpidamiskulud summa 5000.- krooni, M H S ülalpidamiskulud summas 5128.- krooni ja K R S ülalpidamiskulud 5020.- krooni, millest hageja palub kostjalt välja mõista poole.

14. Hageja brutotöötasuks oli 2006.aastal 17.000.- krooni, millele lisandusid riiklikud lastetoetused 1200.- krooni.

Hagejal on ka seoses lastega järgmised kohustused: säilitamiseks lastele kodu võttis hageja üle kostjalt eluasemelaenu tagasimaksmise kohustuse, selleks, et transportida lapsi nende elukohast XXX või Gümnaasiumisse kooli, liisis hageja sõiduauto, et osta kahele lapsele prillid võttis hageja 10.11.2006.a. pangast laenu.

15. Kostja majanduslikku olukorda 2006.aastal peab hageja heaks, sest kostja kandis kulutusi seoses oma harrastustega, pealegi olid tema kasutuses tööandja auto piiramatu bensiinilimiidiga ning mobiiltelefon.

16. Oma nõude tõendamiseks esitas hageja laste sünnitunnistused, oma pangakonto väljavõtte perioodi 11.11.2005.a. kuni 28.01.2008.a. kohta, laenulepingu, mis hagejal on sõlmitud AS-ga SEB Eesti Ühispank, äraakiri bussisõidu piletitest, kviitungi bensiini ostmise kohta, sularaha arve sõidukile tehtud hooldustööde kohta, poolte tütre K M S mobiiltelefoni arved, hageja pangakonto väljavõtte K Hambapolikliinikule tehtud ülekannete kohta, äraakiri hageja ja poolte laste elukohas tasutud vee- ja kanalisatsiooni ning prügiveo arvetest, hageja poolt tehtud maksekorraldusest kostjale 800.- krooni tasumise kohta.

Hageja taotles kohtu abi ka tõendite kogumisel ja palus välja nõuda kostja tööandjalt O AS-lt kostja palgatõendi ja Maksu- ja Tolliametist kostja 2006.a. tuludeklaratsiooni. Kohus rahuldab hageja taotluse tuludeklaratsiooni väljanõudmiseks, kuna palgatõendi esitas kostja ise koos vastusega hagile.

Kostja vastuväited ja põhjendused.

17. Kostja hagi ei tunnista ja palub jätta selle täies ulatuses rahuldamata. Kostja on seisukohal, et hageja nõuded on tõendamata ja põhjendamata, hageja poolt lastele tehtud kulutused on liialdatud ja ebareaalsed ning hageja sissetulek ja kostja poolt laste ülalpidamiseks saadetud elatusraha ei võimaldanudki hagejal laste ülalpidamiseks nii palju raha kulutada nagu hageja väidab.

18. Kostja vaidlustab hageja poolt väidetud laste ülalpidamiskulusid järgmiselt:

- eluasemekulud lastel puuduvad, sest kostja ja hageja vahel sõlmiti 29.05.2002.a. ühisvara jagamise leping, millega kostja jättis kogu poolte abielu ajal soetatud ühisvara hagejale, kaasarnvatud poolte ühiseks eluasemeks olnud elamu. Seega ei ole hagejal ei üüri- ega muid eluasemega seotud kulutusi. Ühisvara jagamise lepingus leppisid pooled kokku, et kostja annab hagejale nende ühisvaraks olnud maja üle omal soovil ning hageja võtab ka laenu tagasimaksmise kohustuse oma nimele ning vastavalt sellele jäi kostja kohustuseks kanda elatusraha lastele 500.- krooni kuus edaspidiseid nõudeid elatise suurendamiseks esitamata;

- toiduraha 4280.- krooni on ülepaisutatud, sest laste vanaema tegeleb mõningal määral põllumajandusega ja lapsed saavad aastaringselt tasuta kartuleid ja köögivilju, sügisperioodil ka marju ja puuvilju, millest saab hoidiseid valmistada. Pealegi saavad lapsed korra päevas sooja toitu koolis, mille tasub riik ja vald. K M S toiduraha on kostja ise kandnud, mistõttu pole põhjendatud seda laste toiduraha hulka arvestada. Hageja väide, et spordiga tegeleva poja K R S toiduraha on suurem kui teistel lastel, pole kostja arvates tõsi;

- transpordikulu 2042.- krooni ei ole reaalne ega põhjendatud, sest kolme last sõidutas Gümnaasiumisse hageja oma autoga, mistõttu bussisõiduks raha ei kulunud, pealegi korvab Kaiu vald vallas elavate laste bussisõidukulud kooli ja tagasi. Raha kulus lastel vaid sõiduks Tallinna, et kostjaga kohtuda. Tallinnas transportis lapsi kostja. Kostja ei tea, et lastel oleksid olnud transpordikulud seoses nädalavahetustel toimunud laagritega või võistlustega, sellest ei ole kostjat teavitanud ei lapsed ega hageja;

- sidekulud 850.- krooni on täiesti põhjendamatud, sest SKS ja MHS mobiiltelefonikõnede arved on täielikult tasunud kostja;
- tervishoiukulu 650.- krooni kuus on kostja jaoks arusaamatu. Selline kulu eeldaks kostja arvates, et lapsed peaksid kogu aeg haiged olema, mis ometigi pole tõsi;
- hügieenitarvete kulu 1300.- krooni kuus on hämmastamapanev, selle suurus võiks olla maksimaalselt 300.- krooni;
- riiete ja jalanõude ostmiseks kuluv 3800.- krooni kuus, mis teeb 900-1000 krooni lapse kohta ei ole tõele vastav, kõik lapsed peale Karl Robert S on eas, kus nad enam eriti ei kasva, mistõttu on kulutused jalanõudele ja riitele väiksemad, sest riideid ja jalanõusid saab kanda mitmel järjestikusel aastal. Kostja väidetakse, et ta teinud ka kulutusi Karl Robert S spordiriiete ostmiseks, kuid tal ei ole säilinud selle kohta ostutšekid;
- koolikohustuse täitmise seotud kulutused 2700.- krooni on liialdatud. Tööõpetustundidest võtavad osa vaid kaks nooremast last, sest teistele lastele on tööõpetustunnid lõppenud, vihkutele ja pliitsitele aga nii palju raha ei kulu. Kehalise kasvatuse tundides saab osaleda samade riietega mis trennideski, kooliüritused pole aga tasulised. Ekskursioone ja väljasõite on toetanud ka kostja ning paljud trennid on tasuta;
- muude vältimatute kulude kohta leiab kostja, et raamatuid, mis on tõepoolest kallid, ei ole vaja osta, vaid neid saab laenutada raamatukogust, muuseumid, teatrietendusi ja kinoseansse pole lapsed igakuiselt külastanud, pealegi on pileteid nendele muretsenud kostja. Lapse hambaklambrid on muretsenud hiljem kui tagasiulatuva elatise nõue puudutab ning uuringute eest on tasunud kostja. Noorema tütre MH S prillide ostu finantseeris kostja, mida ta ei saa aga tõendada, sest tal ei ole säilinud ostutšekid. Hageja väidetakse, et ta võttis laste prillide ostmiseks laenu, ei pea kostja tõeseks, sest 19.000.- krooni on laste prillide ostmiseks liiga suur summa. Pealegi ei ole esitatud laste prillide ostmise kohta kuludokumente.

19. Hageja väide, et ta oli sunnitud liisima laste kooli sõidutamiseks auto ei ole õige, sest hageja tegi eelmise autoga avarii ja tööl käimiseks sai hagejale uus auto välja valitud just kostja abiga. Pealegi on see hageja väide vastuolus hageja väitega, et lapsed käivad koolis bussiga.

20. Kostja ei vaidlusta asjaolu, et vanemad on kohustatud oma alaealisi lapsi ülal pidama, kuid leiab, et vastavalt poolte vahel abielu lahutamisel kokku lepitud on kostja hagejat laste ülalpidamisel ka pidevalt toetanud. Lisaks sellele on kostja andnud väidetavalt raha ka otse lastele nii söögi, riiete kui ka koolitarvete ostmiseks, samuti ekskursioonidel, võistlustel ja treeningutel osalemiseks.

Kostja leiab, et käesoleva vaidlus lahendamisel tuleb arvestada ka sellega, et pärast poolte vahel abielu lahutamist jäi kogu ühisvara hagejale ja kostjale jäid vaid isiklikud riided ja tarbeesemed ning kostja elab käesoleval ajal oma abikaasa ja aastaste kaksikute tütardega alla 30 ruutmeetrisel korteris ehk tunduvalt kehvemates tingimustes kui hageja. Pealegi on hagejal suurem sissetulek kui kostjal. Kostja on seisukohal, et temalt elatise tagasiulatuvalt väljamõistmisel muutub tema uuest abielust sündinud laste ülalpidamine kostja poolt praktiliselt võimatuks ning pere satuks olulistesse majanduslikesse raskustesse.

21. Oma vastuväidete tõendamiseks esitas kostja poolte vahel sõlmitud ühisvara jagamise lepingu, tõendi Gümnaasiumis õpilaste tasuta toitlustamise kohta, kostja pangakonto väljavõtte hagejale pangaülekannete tegemise kohta perioodil 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a.. pangakonto väljavõtted kostja poolt KMSle ja SKSle, samuti Tele2 Eesti AS-le pangaülekannete tegemise kohta perioodil 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a., MHSle osutatud teenuste arved OÜ-s K, Kaiu valla eelarvest täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise

tingimuste ja korra, ajalehe „Maaleht” artiklid, Avaliku Sõna Nõukogu lahendi 03.02.2005.a. väljatrüki internetist, palgatõendi O AS-ist perioodil detsember 2005 kuni november 2006.a. kohta, EAS ja HLS sünnitunnistused, kostja ja Tele 2 AS vahel sõlmitud liitumislepingu.

Kohtuotsuse põhjendused.

22. Kohus, uurinud kohtule esitatud dokumentaalseid tõendeid ning hinnanud kõiki tõendeid kogumis, leiab, et hagi kuulub rahuldamisele osaliselt.

Tulenevalt sellest kohtu menetluses on käesoleva ajal vaid hageja nõue mõista kostjalt välja elatis tagasiulatuvalt ühe aasta eest enne hagi esitamist, juhindub kohus käesoleva vaidluse lahendamisel PkS § 70 lg 2 sätestatust mille kohaselt võib kohus hageja nõudel mõista elatise välja tagasiulatuvalt kuni ühe aasta eest enne elatisehagi kohtule esitamist, kui kohustatud isik ei täitnud selle aja vältel ülalpidamiskohustust ning ei esinenud käesoleva seaduse § 61 6. lõikes nimetatud asjaolusid, s.o. kas vanem, kellelt elatist nõutakse, on töövõimetu või lapsel on piisav sissetulek või ilmnevad muud kohtu poolt mõjuvaks tunnistatud põhjused. Ülalpidamiskohustuse mittetäitmiseks loetakse ka elatise ebapiisavat või ebaregulaarset maksmist, millisele seisukohale on asunud Riigikohus oma lahendites tsiviilasjades nr 3-2-1-57-04, nr 3-2-1-121-04 ja nr 3-2-1-7-05.

Lisaks eelpoolnimetatud seadusesättele juhindub kohus elatusraha väljamõistmise nõudes otsuse tegemisel ka PkS § 60 lg 1 sätestatust, mille kohaselt on vanemad kohustatud ülal pidama oma alaealisi lapsi ning sama seaduse § 61 lõigetest 1 ja 2, milliste kohaselt mõistab kohus vanemalt, kes ei täida vabatahtlikult lapse ülalpidamiskohustust, teise vanema nõudel temalt välja elatise lapse ülalpidamiseks ning elatis määratakse kindlaks igakuise elatusrahana lähtudes kummagi vanema varalisest seisundist ja lapse vajadustest. PkS § 61 lg 4 sätestab, et igakuise elatusraha suurus ühele lapsele ei või olla kuus väiksem kui pool Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäärast, kusjuures kohus peab kontrollima kas ei esine PkS § 61 lg 5 või lg 6 sätestatud asjaolusid, mis annavad aluse elatise väljamõistmiseks alla alammäära. .

23. Kõigepealt võtab kohus seisukoha selles kas hageja nõue kostjalt elatise väljamõistmiseks on õiguslikult põhjendatud või mitte, s.o. kas kostja on hageja ees täitnud oma kohustuse anda piisavalt oma alaealiste laste ülalpidamiseks elatusraha ühe aasta vältel enne elatise hagi esitamist.

Kohus, uurinud kohtu käsutuses olevaid dokumentaalseid tõendeid – hageja pangakonto väljavõtet vaidlusaluse perioodi kohta, kostja pangakonto väljavõtteid, mis kinnitavad samuti kostja poolt hagejale laste ülalpidamiseks makstud elatusraha, samuti kostja poolt KMSle ja SKSle ning Tele2 Eesti AS-le tehtud pangaülekandeid perioodil 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a. ja MHSle osutatud teenuste eest tasutud arveid OÜ-le K, asub seisukohale, et kostja ei ole piisavalt raha laste ülalpidamiseks nimetatud perioodil maksnud.

Kostja on maksnud kokku vaidlustatud perioodil oma nelja alaealise lapse ülalpidamiseks elatist hagejale 24.020.- krooni, mis jagatuna neljale lapsele teeb ligikaudu 500.- krooni kuus. Ka asjaolu, et lisaks nimetatule on kostja kandnud üle veel nimetatud perioodil KMSle kokku 2200.- krooni ehk keskmiselt 183,33 krooni kuus ja SKSle 1850.- krooni ehk 154,16 krooni kuus, maksnud OÜ-le K 452.- krooni (3365.- krooni on makstud 05.12.2006.a., ega puuduta seetõttu vaidlusalust perioodi) MHS eest, ning maksnud AS-le Tele 2 Eesti laste mobiiltelefoni kõnekaardi laadimiseks 7500.- krooni ehk keskmiselt kuus 652.- krooni, mis on tõendatud kostja poolt esitatud dokumentaalsete tõenditega - tema pangakonto väljavõtetega, ei tähenda nimetatu, et kostja on piisaval määral oma alaealiste laste

ülalpidamiskohustuse vaidlustatud perioodil täitnud. Kohus on seisukohal, et 1500.- krooni elatist ei olnud piisav elatis laste ülalpidamiseks vaidlustatud perioodil.

Kohus on ka seisukohal, et poolte vahel sõlmitud ühisvara jagamise leping ning asjaolu, et kostja jättis kogu ühisvara hagejale ja lahkus poolte ühisest kodust elamast vaid talle isiklikult kuulunud esemetega, ei oma vaidluse lahendamisel õiguslikku tähendust, sest alaealiste laste ülalpidamise kohustus on kostjal sõltumata poolte vahel vastu võetud otsusest ühisvara jagamisest. Ka ei oma vaidluse lahendamisel tähendust asjaolu, et kostja elab praegu oma uue perega alla 30 m² suuruses korteris ning ka see, et hageja on pooltevahelisi suhteid kajastanud meedia väljaannetes. Eeltoodust tulenevalt on kostja poolt esitatud ajalehe „Maaleht” artiklid ja Avaliku Sõna Nõukogu lahend asjakohatud tõendid käesolevas tsiviilasjas. Tulenevalt sellest, et kostja kaksikud tütreid teisest abielust EAS ja HLS sündisid 02.04.2007.a., s.o. pärast seda perioodi, mille eest hageja käesolevas hagi elatist kostjalt nõuab, ei oma kostjal uuest abielust laste olemasolu käesoleva vaidluse lahendamisel tähendust.

24. Järgmisena võtab kohus seisukoha poolte alaealiste laste ülalpidamiskulude osas arvestades hageja väiteid, esitatud tõendeid ning kostja vastuväiteid.

Kulud eluasemele – Kohus on seisukohal, et põhjendatud on laste eluasemega seotud kulude hulka arvestada kulutused veele, prügiveole, küttele, ja elektrile, s.o. kulud milliste suurus sõltub sellest kui palju on elamus tarbijaid ning mille tõendamiseks on hageja esitanud ka dokumentaalsed tõendid. Põhjendamatult on eluaseme kulude hulka arvestada aga eluaseme laenu ja intressi, sest nimetatud on jällegi pooltevaheline varaline vaidlus, mis on lahendatud poolte vahel sõlmitud ühisvara jagamise lepinguga. Eeltoodust tulenevalt peab kohus põhjendatud laste **eluaseme kasutamisega seotud kuluks kuus summat 1000.- krooni.**

Kulud toidule – Kohus on seisukohal, et hageja poolt väidetav kulu neljale lapsele **toidurahaks summas 4280.- krooni** on põhjendatud arvestades elatustaset Eesti Vabariigis, pidevalt kasvanud toidukaupade hindu ka vaidlusalusel perioodil ning seda, et poolte lapsed on kasvueas teismelised, kes vajavad igapäevaselt täisväärtuslikku toitu. Kohus on seisukohal, et kostja vastuväited laste toidurahale on väiklased, sest lisaks puu- ja juurviljale, mida väidetavalt saavad kostja lapsed tasuta hageja emalt, tarbivad inimesed teadupärast ka hulgaliselt muid toiduaineid, mille ise kasvatamine ei ole meie kliimas võimalik. Lisaks koolitoidule, tahavad lapsed süüa vähemalt 2 korda päevas ka kodus. Kohus leiab, et asjaolu, et laps vajab elamiseks toitu on üldtuntud asjaolu ning seda asjaolu ei ole vaja tõendada TsMS § 231 lg 1 kohaselt.

Kulud transpordile – Arvestades hageja väiteid ning ka kostja vastuväiteid peab kohus põhjendatud **laste transpordikuluks kuus kokku 1000.- krooni.** Kohus on seisukohal, et vaieldamatult on lastel transpordikulud, sest poolte tütar KMS õpib ning käib nädalavahetustel kodus ning ka kostja ei vaidlusta, et laste ema sõidutab lapsi autoga, millega kaasnevad kütuse ostmise kulud, mis on samuti transpordikulud. Kostja ei vaidlusta ka seda, et lapsed sõidavad aegajalt Tallinnasse tema juurde, millega kaasnevad samuti transpordikulud.

Sidekulud – Arvestades asjaoluga, et tänapäeval on Eesti Vabariigis üldteadaolevalt peaaegu igal teismelisel mobiiltelefon ning ka kostja ei väida, et tema lastel telefone ei ole, on selle kasutamisega seoses lastel ka kulud. Kohus leiab, et **850.- krooni sidekulu neljale lapsele kokku on põhjendatud**, sest see teeb iga lapse kohta natuke rohkem kui 200.- krooni kuus mis ei ole põhjendamatult suur kulu. Ka kostja poolt esitatud pangakonto väljavõte kinnitab,

et tema on laadinud kuus keskmiselt laste kõnekaartidele 625.- krooni kuus. Asjaolu, et kostja on maksnud väidetavalt kahe lapse sidekulu, ei tähenda ometigi et lastel neid kulusid ei ole.

Tervishoiuga seotud kulutused – Kohus leiab, et neljale lapsele **on põhjendatud tervishoiukuluks kuus 400.- krooni**, arvestades sellega, et tervishoiukulude hulka kuuluvad ka kulud vitamiinidele, samuti tavapärased käsimüügiravimid, mida igas peres kergemate haiguste raviks tavapäraselt apteegist ostetakse. Nimetatu ei tähenda, et lapsed peaksid koguaeg haiged olema nagu väidab kostja.

Hügieenitarvete ostmiseks - Kohus leiab, et kuivõrd hageja arvestab selle sisse kõik laste isikliku hügieeniga seotud kulud ning pesupulbrid jmt vahendid, **on nimetatud kuluartikliks põhjendatud arvestada 1000.- krooni**.

Riiete ja jalanõude ostmisele - Kohus leiab, et põhjendatud kuluks tuleb **riiete ja jalanõude ostmiseks arvestada neljale lapsele kokku 2000.- krooni kuus**. Kohus leiab, et nimetatud summaga arvestades ei ostetagi lastele igal hooajal uusi riideid ja jalanõusid, vaid vastavalt vajadusele kui need ära kuluvad ja välja vahetamist vajavad.

Koolikohustuse täitmisega Kohus leiab, et laste ülalpidamiskulude hulka kuuluvad ka koolikohustuse täitmisega seotud kulud, s.o. õppevahendite ostmisega seotud kulud ja kooliväliste ühisüritustega seotud kulud, samuti kulutused sportimiseks, spordirõivaste ostmiseks jne. Seega on põhjendatud arvestada **koolikohustuse täitmisega seotud kulutusteks kokku 2000.- krooni**.

Muudeks vältimatuteks kulutusteks Kohus leiab, et kindlasti on laste ülalpidamisel olemas ka muid vältimatuid kulutusi, näiteks kulutused kultuuriürituste külastamiseks, samuti ettenägematud kulutused prillide või hambaklambrate tellimiseks. Seega tuleb ka nimetatud kuluartiklit lastele elatise suuruse kindlaksmääramisel arvestada ja selleks suuruseks on **põhjendatud arvestada igale lapsele muudeks ettenägematuteks kuludeks 100.- krooni kuus, s.o. kokku 400.- krooni kuus**.

Eeltoodu alusel moodustasid poolte alaealiste laste põhjendatud ülalpidamiskulud kuus vaidlustatud perioodil 13.430.- krooni.

Kohus leiab, et asjaolu, et lapsed vajab elamiseks toitu, riideid, jalanõusid, hügieenitarbeid, vitamiine, on üldtuntud asjaolud ning neid asjaolusid ei ole vaja tõendada TsMS § 231 lg 1 kohaselt.

25. Viimasena võtab kohus seisukoha selles kuidas tuleb laste ülalpidamise kulusid poolte vahel jaotada.

Nii nagu kohtuotsuse p-s 22 on märgitud, sõltub väljamõistetava elatise suurus lisaks laste vajadustele ka vanemate varalisest seisundist (PkS § 61 lg 2). Nimetatud seadusesättest ei tulene seega, et väljamõistetav elatis peab tingimata olema pool laste põhjendatud ülalpidamiskuludest nagu leiab hageja.

Hageja on avaldanud kohtule, et tema brutopalk oli vaidlustatud perioodil 17.000.- krooni ja kostja palgatõendi ja 2006.a. tuludeklaratsiooni kohaselt oli tema palga suuruseks 2006.aastal 12.403,75 krooni. Seega oli kostja sissetulek vaidlustatud perioodil ligikaudu 4500.- krooni väiksem kui hagejal.

Arvestades aga sellega, et hageja, kes saab kohtuotsuse alusel PkS § 61 järgi elatist, peab maksma elatiselt tulumaksuseaduse § 12 lg 1 p 7 ja § 19 lg 1 kohaselt ka tulumaksu, asub

kohus seisukohale, et poolte kooselust sündinud laste ülalpidamiseks oleks pidanud kostja maksuma elatist vaidlustatud perioodil 6700.- krooni kuus.

Kuivõrd kostja kandis vaidlustatud perioodil laste ülalpidamiskuludest kuus keskmiselt 1500.- krooni (vt kohtuotsuse p 23), kuid oleks pidanud kandma 6700.- krooni, tuleb kostjalt käesoleva kohtuotsusega täiendavalt välja mõista elatusraha tema nelja alaealise lapse ülalpidamiseks perioodi 14.11.2005.a. kuni 14.11.2006.a. eest kokku 62.400 krooni $/(6700-1500) \times 12/$.

Menetluskulude jaotamine .

26. Elatisehagi esitamisel kohtukulused pooltel RLS §-s 22 lg 1 p 2 kohaselt ei ole.

Kuna kohus rahuldab hageja nõude ligikaudu pooles ulatuses hagetavast nõudest, tuleb hageja kohtuväliseks menetluskuluks olev esindajakulu jätta TsMS § 163 lg 1 kohaselt 50 % ulatuses hageja kanda ja 50 % ulatuses kostja kanda.

Kohtunik: